PWYLLGOR RHANBARTH Y DE-ORLLEWIN

ADRODDIAD I'R CYNULLIAD 2001 - 2002

Rhagarweiniad

1. Mae Pwyllgor Rhanbarth y De-orllewin yn un o bedwar o bwyllgorau rhanbarth y Cynulliad a nodir yn Rheol Sefydlog 10.

2. Yn ôl Rheol Sefydlog 10.2

> "Bydd y pwyllgorau rhanbarth yn cynghori'r Cynulliad ynglyn â materion sy'n effeithio ar eu rhanbarthau, effaith polisïau'r Cynulliad yn y rhanbarthau hynny a gwaith cyrff cyhoeddus yno. Bydd pob pwyllgor yn cyfarfod yn ei ranbarth o leiaf ddwywaith bob blwyddyn."

3. Mae gan y Pwyllgor 17 o aelodau:

Peter Black	Gorllewin De Cymru	Democratiaid Rhyddfrydol
Nicholas Bourne	Canolbarth a Gorllewin Cymru	Ceidwadwyr
Alun Cairns	Gorllewin De Cymru	Ceidwadwyr
Cynog Dafis	Canolbarth a Gorllewin Cymru	Plaid Cymru
Andrew Davies	Gorllewin Abertawe	Llafur
Glyn Davies	Canolbarth a Gorllewin Cymru	Ceidwadwyr
Janet Davies	Gorllewin De Cymru	Plaid Cymru
Richard Edwards	Preseli Sir Benfro	Llafur
Delyth Evans	Canolbarth a Gorllewin Cymru	Llafur
Brian Gibbons	Aberafan	Llafur
Christine Gwyther	Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	Llafur
Edwina Hart	Gwyr	Llafur
Helen Mary Jones	Llanelli	Plaid Cymru
Dai Lloyd	Gorllewin De Cymru	Plaid Cymru
Val Lloyd	Dwyrain Abertawe	Llafur
Gwenda Thomas	Castell-nedd	Llafur
Rhodri Glyn Thomas	Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	Plaid Cymru

4. Cadeiriodd Rhodri Glyn Thomas y Pwyllgor o fis Gorffennaf 2001 hyd at fis Mai 2002.

Cyfarfodydd

5. Mae'r Pwyllgor wedi cyfarfod bedair gwaith yn ffurfiol ac unwaith yn anffurfiol rhwng mis Gorffennaf 2001 a mis Mawrth 2002.

Dull o Weithio

6. Yn gyffredinol, mae'r Pwyllgor wedi canolbwyntio ar gynnal trafodaethau cyhoeddus ar bolisïau y mae Llywodraeth Cynulliad Cymru yn eu datblygu neu ar adolygiadau'r pwyllgorau pwnc. Codwyd cwestiynau eraill gan aelodau o'r cyhoedd. Cafodd y rhain eu trosglwyddo i'r Gweinidog priodol yn y Cynulliad ymdrin â hwy.

7. Roedd y Pwyllgor yn awyddus hefyd i annog pobl ifanc i gymryd rhan yn ei drafodaethau, yn arbennig yn y cyfarfodydd a oedd yn ymwneud â'r adolygiad o'r iaith Gymraeg a gynhaliwyd yn Abergwaun a Rhydaman. Mae hefyd yn gobeithio cryfhau ei gysylltiadau ag ysgolion lleol.

Lleoliadau'r Cyfarfodydd

8. Mae'r Pwyllgor wedi parhau i gwrdd mewn canolfannau cymunedol a lleoliadau sy'n gyfleus i'r cyhoedd. Mae'r Clerc yn parhau i geisio cyngor AC yr etholaeth ac unrhyw grŵp mynediad i'r anabl lleol wrth ddewis lleoliadau. Yn ogystal ag Abergwaun (Gorffennaf) a Rhydaman (Mawrth), mae hefyd wedi cwrdd yn Abertawe (Hydref) ac Aberafan (Ionawr). Cynhaliwyd y cyfarfod anffurfiol yn Sanclêr.

Y Materion Dan Sylw

9. Mae'r Pwyllgor wedi delio ag amrywiaeth o eitemau pwysig yn ymwneud â holl gyfrifoldebau'r Cynulliad.

<u>Yr Iaith Gymraeg</u>

10. Trafododd y Pwyllgor yr iaith Gymraeg yn ei gyfarfodydd diwethaf ar 6 Gorffennaf a 15 Mawrth 2002. Ym mis Gorffennaf, roedd y drafodaeth yn canolbwyntio ar adolygiad y Pwyllgor Diwylliant o'r iaith Gymraeg a nod y Cynulliad Cenedlaethol o greu Cymru ddwyieithog. Roedd cyfarfod mis Mawrth ar y llaw arall yn ystyried adolygiad y Pwyllgor Addysg a Dysgu Gydol Oes o'r iaith Gymraeg mewn addysg. Yn y ddau gyfarfod cafodd sefydliadau lleol, gan gynnwys myfyrwyr o ysgolion lleol, gyfle i gyflwyno eu safbwyntiau gerbron y Pwyllgor. Mae cadeiryddion y ddau bwyllgor pwnc wedi derbyn adroddiadau ar y trafodaethau hyn.

Rheoli Gwastraff

11. Ym mis Gorffennaf, cynhaliodd y Pwyllgor drafodaeth ar Strategaeth Rheoli Gwastraff arfaethedig Llywodraeth Cynulliad Cymru a gwrandawodd ar dystiolaeth gan nifer o sefydliadau lleol a grwpiau perthnasol. Cafodd eu safbwyntiau hwy, a safbwyntiau'r cyhoedd a gyfrannodd, eu bwydo yn ôl i Sue Essex, Gweinidog y Cynulliad dros yr Amgylchedd, fel rhan o'r broses ymgynghori ar y Strategaeth.

Strategaeth Pobl Hyn

12. Yn ei gyfarfod ym mis Hydref, ystyriodd y Pwyllgor gynigion Llywodraeth Cynulliad Cymru i ddatblygu fframwaith strategol er mwyn helpu i gynllunio gwasanaethau i fodloni amgylchiadau ac anghenion newidiol pobl hyn yng Nghymru. Roedd Jane Hutt, y Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, yn y cyfarfod ac fe glywodd ystod eang o safbwyntiau gan grwpiau pobl hyn, sefydliadau gwirfoddol a chynrychiolwyr o'r awdurdod lleol. Cafodd y dystiolaeth a gyflwynwyd gerbron y Pwyllgor ei hystyried.

Yr Economi Wledig

13. Aeth y Pwyllgor yn ôl i drafod mater yr economi wledig yn yr hydref, yn dilyn gohirio cyfarfod mis Mai oherwydd bod sefyllfa clwy'r traed a'r genau wedi gwaethygu. Yn anffodus, nid oedd cworwm ar gyfer y cyfarfod, ond penderfynodd y Cadeirydd barhau â'r drafodaeth mewn cyfarfod anffurfiol. Yn hwn, trafodwyd barn y sefydliadau lleol â'r Aelodau a oedd yn bresennol ac fe drosglwyddwyd y farn honno i Carwyn Jones, y Gweinidog dros Faterion Gwledig.

Strategaeth Dai Genedlaethol Cymru

14. Cymeradwyodd y Cynulliad Cenedlaethol y Strategaeth Dai Cenedlaethol, fel y'i nodir yn "Gwell Cartrefi Gwell Cymru" ym mis Gorffennaf y llynedd. Yn ei gyfarfod ym mis Ionawr, clywodd y Pwyllgor safbwyntiau landlordiaid cymdeithasol lleol a thrigolion lleol ar sut y gellir bwrw ymlaen â rhai o'r materion pwysig yn y strategaeth. Roedd Edwina Hart, y Gweinidog dros Gyllid, Llywodraeth Leol a Chymunedau sy'n aelod o'r Pwyllgor Rhanbarth, yn bresennol ac fe atebodd gwestiynau'r cyhoedd am y Strategaeth.

Casgliad

15. Mae'r Pwyllgor wedi ceisio canolbwyntio ei weithgareddau i'w defnyddio i ddatblygu polisïau neu yn adolygiadau'r pwyllgorau pwnc. Hoffwn ddiolch i bawb a gymerodd ran yn y trafodion dros y flwyddyn ddiwethaf.

16. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf rhoddwyd pwyslais ar ennyn diddordeb y cyhoedd a gwneud y cyfarfodydd yn fwy hygyrch. Rydym yn gobeithio gallu cryfhau'r cysylltiadau ag ysgolion lleol yn y dyfodol oherwydd bod gan fyfyrwyr gyfraniad gwerthfawr i'w wneud i helpu i ddatblygu polisïau'r Cynulliad.

Rhodri Glyn Thomas
Cadeirydd

ATODIAD

PWYLLGOR RHANBARTH Y DE-ORLLEWIN

AMSERLEN Y CYFARFODYDD

Gorffennaf 2001 - Mai 2002

Dyddiad	Lleoliad	Agenda
6 Gorffennaf 2001	Ysgol Uwchradd Abergwaun, Abergwaun	Adolygiad y Pwyllgor Diwylliant o'r Iaith Gymraeg; Meicroffon agored; Strategaeth Rheoli Gwastraff.
26 Hydref 2001	Canolfan Dylan Thomas, Abertawe	Strategaeth Pobl Hyn; Meicroffon agored.
30 Tachwedd 2001	Canolfan Hamdden Sanclêr	**Cyfarfod anffurfiol** Economi Wledig; Meicroffon agored.
25 Ionawr 2002	Afan Lido, Port Talbot	Strategaeth Dai Genedlaethol; Meicroffon agored.
15 Mawrth 2002	Neuadd Les y Glöwyr, Rhydaman	Adolygiad y Pwyllgor Addysg a Dysgu Gydol Oes o'r Iaith Gymraeg mewn Addysg; Meicroffon agored.
24 Mai 2002	Neuadd y Sir Hwlffordd	Materion yn Ymwneud ag Anabledd; Meicroffon agored; Adolygiad y Pwyllgor Datblygu Economaidd o'r Polisi Ynni yng Nghymru; Ethol Cadeirydd; Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor.